

EK-2:

Belarus Ekonomi Bilgi Notu

Belarus, büyüklüğü ve faaliyet alanına bakılmaksızın, bütün şirketlere iş geliştirme konusunda geniş fırsatlar sağlamaktadır. Elverişli iş ve yatırım ortamı ve hızlı büyüyen sanayi üretimi ile özel sektöre geniş imkanlar sunan Belarus, yabancı yatırımcılar açısından çekici, güvenli ve gelecek vadeden ülkelerin başında gelmektedir.

Belarus'ta İş Yapma Kolaylığı

Dünya Bankası tarafından yayınlanan İş Yapma Kolaylığı (Doing Business) 2016 yılı raporuna göre Belarus, iş yapma kolaylığı açısından 189 ülke arasında 44. sırada yer almaktadır. 2020 yılında bu listede ilk 30 ülke arasına girmek için özellikle idari prosedürler, vergilendirme, fiyatlama, ruhsatlandırma, yatırımcılar için tercihli muamele ve yatırımcı haklarının korunması gibi pek çok alanı kapsayan reform çalışmaları sürmektedir.

Belarus İş Ortamı ve Kurumsal Yapı

Belarus'ta faaliyet gösteren 2.300'den fazla sanayi işletmesi GSYİH'nın yaklaşık yüzde 30'unu üretmektedir. Ülkedeki başlıca sanayi kolları aşağıdakilerdir:

- Traktör ve tarım makineleri üretimi,
- Otomotiv sanayii (damperli kamyonlar ve iş makineleri dahil),
- Elektrikli ekipman ve ev aletleri üretimi;
- Elektronik ürünleri,
- Kimya sanayii,
- Hafif sanayi (tekstil, ayakkabı ve deri ürünleri vs.),
- Ağaç işleme, mobilya üretimi ve kağıt sanayii.

Belarus'ta yatırımcılara daha uygun şartlar sunabilmek için serbest ekonomik bölgeler (SEB) ve başkent Minsk'e 25 kilometre mesafede Büyük Taş (Great Stone) Sanayi Parkı kurulmuştur.

Ülkede her vilayette birer adet olmak üzere, toplam 6 serbest ekonomik bölge kurulmuş ve faaliyet göstermektedir. Bu bölgelerde tescil edilmiş firmalar, kar beyan ettikleri tarihten itibaren geçerli olmak üzere, 5 yıllık süreyle kurumlar vergisinden muaf tutulmakta; bu süre geçtikten sonra ise Kurumlar vergisini yüzde 50 indirimli oran üzerinden ödemektedirler. Ayrıca, serbest bölgede üretilen ve ithal ikamesi sağlayan mallar listesinde yer alan ürünlerin Belarus pazarında satılması durumunda KDV oranında yüzde 50 indirim uygulanırken, bu bölgelerde faaliyet gösteren firmalar emlak vergisi muafiyetinden de yararlanmaktadırlar.

2005 yılında kurulan ve kısa süre içerisinde büyük gelişme kaydeden Belarus Yüksek Teknolojiler Parkı bilgi teknolojileri alanında çalışan firmalara kurumlara vergi muafiyetleri ve başka kolaylıklar sunmaktadır. Parkın Minsk'te bulunan merkez kampüsünde 50 hektarlık alan High-Tech şehir projesi için ayrılmış olup, bu alanda şirketler için araştırma geliştirme ve üretim binaları, okul, kreş ve çalışanlar için konutlar,

ofis ve iş merkezleri, otel, öğrenci yurdu, sosyal ve sportif faaliyetler için tesisler inşa edilecektir.

Çin-Belarus sanayi bölgesi olarak kurulan ve yatırımcılara çok uygun koşullar sunan Büyük Taş Sanayi Parkı'nda üretim ve lojistik tesisleri, ofis binaları, sosyal tesisler, finans ve araştırma geliştirme merkezleri yer almaktadır.

Belarus'un Yatırımcılara Sunduğu Avantajlar:

Belarus'un yatırım cazibesini artıran başlıca faktörler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Stratejik coğrafi konumu,
- 180 milyonluk Avrasya Ekonomik Birliği pazarına erişim olanağı,
- Gelişmiş ulaştırma, lojistik ve iletişim altyapısı,
- Yatırımcı dostu mevzuat ve uygulamalar
- Yatırımcı haklarının devlet tarafından korunması ve desteklenmesi, bu kapsamda çeşitli teşvik uygulamaları, garanti ve muafiyetler,
- Özelleştirme alanında mevcut olan fırsatlar,
- Serbest ekonomik bölgelerin mevcudluğu,
- Yetişmiş ve kalifiye işgücü,
- Yüksek yaşam kalitesi.

Belarus ekonomisini bütün sektörleri yabancı yatırımcılara açık olup, herhangi bir kısıtlama olmadan şube ve temsilcilik açılabilir.

24 Ocak 2014 tarihinden itibaren geçerli olan Yatırımlar Hakkında Kanun yerli ve yabancı yatırımcıların korunması, iktisadi faaliyet sonucu elde edilen karın serbestçe ve herhangi bir kısıtlama olmadan kullanılabilmesi, yatırımcıların özel işlerine müdahelenin önlenmesi açısından bütün beklentileri karşılayacak şekilde hazırlanmıştır.

Belarus'a doğrudan yabancı yatırım girişlerinin artırılması ve bu alandaki çalışmaların koordine edilmesi amacıyla Belarus Cumhuriyeti Ulusal Yatırım ve Özelleştirme Ajansı kurulmuştur. Kamu kurumu olarak faaliyetlerini sürdüren Ajansın çalışmaları Belarus'un yatırım ikliminin yurtdışında tanıtılması, ülkenin yatırımcı dostu imajının geliştirilmesi, yabancı şirketlerin Belarus'ta hayata geçirmek istedikleri projelere yardımcı olunmasını amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra, Dünya Bankası ile ortak yürütülen pilot proje kapsamında özelleştirilmesi planlanan işletmelere stratejik yatırımcıların çekilmesi de Ajansın görev alanına girmektedir.

Belarus'ta doğrudan yabancı yatırımlar açısından öncelik taşıyan sektörler aşağıdakilerdir:

- İlaç sanayii,
- Biyoteknolojiler,
- Nanoteknolojiler ve nano malzemelerin üretimi,
- Kimya ve petrokimya sanayii,
- Makine ve ekipman üretimi,
- Ulaştırma ve altyapı,
- İnşaat,
- İnşaat malzemeleri üretimi
- Tarım ve gıda sanayii,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri,
- Turizm.

Belarus Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliđi, Belarus ile ticari ve ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi için Türk şirket ve kurumlarına her aşamada yardımcı olmaya hazırdır. Özellikle yeni girişimlerin başarılı olabilmesi için yerel koşulların, ülkeye has özelliklerin ve iş yapma geleneklerinin iyi bilinmesi ve doğru değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, Büyükelçilik ile temas Türk şirket ve kurumları için çok yararlı olacak ve çalışmalarında büyük kolaylık sağlayacaktır.

Faydalı İnternet Adresleri:

- Belarus Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliđi - <http://turkey.mfa.gov.by/tr/embassy/>
- Belarus Cumhuriyeti Ulusal Yatırım ve Özelleştirme Ajansı - <http://www.investinbelarus.by/>
- Belarus Yüksek Teknolojiler Parkı: <http://park.by/>
- Büyük Taş Sanayi Parkı: <http://www.industrialpark.by/>
- Brest Serbest Ekonomi Bölgesi: <http://www.fez.brest.by/>
- Gomel Raton Serbest Ekonomi Bölgesi: <http://gomelraton.com/>
- Minsk Serbest Ekonomi Bölgesi: <http://www.fezminsk.by/>
- Vitebsk Serbest Ekonomi Bölgesi: <http://www.fez-vitebsk.by/>
- Mogilev Serbest Ekonomi Bölgesi: <http://www.fezmogilev.by/>
- Grodnoinvest Serbest Ekonomi Bölgesi: <http://www.grodnoinvest.com/>